

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

Т. Г. Лук'янова

**УСНИЙ ПЕРЕКЛАД
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ**
Навчально-методичний посібник

Харків – 2021

Рецензенти:

І. В. Недайнова – кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри ділової іноземної мови та перекладу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

І. М. Авдєєнко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 4 від 27 квітня 2021 року)*

Лук'янова Т. Г.

Л 84

Усний переклад суспільно-політичних текстів : навчально-методичний посібник /
Т. Г. Лук'янова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 44 с.

Навчально-методичний посібник складається з шести розділів. Навчальний матеріал надається у формі вправ на закріплення активної лексики, символів, вдосконалення навичок перекладацького скоропису та послідовного перекладу, перекладу з аркуша, вивчення реалій. Частина матеріалу побудована на автентичних текстах українською та англійською мовами, що забезпечує поглиблення фонових знань, закріплення найбільш вживаної термінології з підручника «Основи перекладацького скоропису» та формування здатності виконувати перекладацькі дії на рівні автоматизму.

Посібник призначений для студентів вищих навчальних закладів, що спеціалізуються у галузі суспільних наук, студентів перекладацьких відділень (факультетів) університетів, фахівців, які прагнуть вдосконалити власні навички та вміння перекладу громадсько-політичної літератури, а також для перекладачів.

УДК 811.111'253:32(072)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2021

© Лук'янова Т. Г., 2021

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2021

Навчальне видання

Лук'янова Тетяна Геннадіївна

**УСНИЙ ПЕРЕКЛАД
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ**

Навчально-методичний посібник

(Англ., укр. мовами)

Коректор *О. В. Анцибора*

Комп'ютерне верстання *Н. Є. Пруднік*

Макет обкладинки *І. М. Дончик*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 2,62. Наклад 50 пр. Зам. № 118/2021

Видавець і виготовлювач

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.09

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна

Тел. 705-24-32

ЗМІСТ

ВСТУП	4
УРОК 1.....	7
УРОК 2.....	11
УРОК 3.....	15
УРОК 4.....	20
УРОК 5.....	25
УРОК 6.....	30
ДОДАТОК А. Тексти для усного перекладу.....	34
ДОДАТОК Б. Зразки контрольної для перекладацького скоропису.....	39
ДОДАТОК В. Зразки контрольної для усного перекладу.....	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	44

ВСТУП

Усний послідовний переклад вимагає від перекладача певних навичок та умінь. Англomовна суспільно-політична термінологія, що вживається у текстах новин, може бути вдало використана з навчальною метою.

Завдання навчально-методичного посібника – поглибити існуючі знання, необхідні для послідовного перекладу та перекладу з аркуша, а також запису перекладацьким скорописом з метою засвоїти найбільш вживану суспільно-політичну термінологію, розвинути та закріпити перекладацькі навички створення скороченого запису та перекладу текстів суспільно-політичного характеру.

Матеріал посібника подано у шести розділах, які містять тексти, що охоплюють суспільну, економічну, політичну, науково-технічну тощо тематики. Навчальний матеріал надано у формі вправ на закріплення лексики, символів, вдосконалення навичок послідовного перекладу, перекладацького скоропису, перекладу з аркуша та вивчення реалій тощо.

Навчально-методичний посібник призначений для студентів закладів вищої освіти, що ознайомилися з курсом Основи перекладацького скоропису (Див. курс «Переклад англomовної суспільно-політичної літератури» за посібником О. В. Ребрія «Основи перекладацького скоропису: навчальний посібник / за ред. Л. М. Черноватого і В. І. Карабана. Вінниця: Нова Книга, 2006. 152 с.») в рамках підготовки перекладачів з англійської мови як першої та другої іноземної.

Для забезпечення автентичності змісту та термінології у відповідній сфері, матеріали було отримано з україномовних та англomовних джерел, підготовлених носіями відповідної мови. Посилання на джерела розміщено у кінці кожного автентичного тексту.

Модель формування умінь усного професійно орієнтованого перекладу з англійської мови на українську та з української мови на англійську у майбутніх перекладачів подана далі.

«Практика перекладу англійської мови».
«Усний переклад»
кількість аудиторних навчальних годин – 18

□

Урок 1
Аудиторна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

□

Урок 2
Аудиторна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

□

Урок 3
Аудиторна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

□

Поточна контрольна робота 1
Аудиторна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

□

Урок 4
Аудиторна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

□

Урок 5
Аудиторна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

□

Урок 6
Аудиторна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

□

Поточна контрольна робота 2
Аудиторна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

□

Залікова контрольна робота
Аудиторна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

План занять з навчання усного професійно орієнтованого перекладу з англійської мови на українську та з української на англійську у майбутніх перекладачів у галузі суспільно-політичних текстів показаний нижче.

Заняття	Зміст занять в класі	Самостійна робота
1	Урок 1 (вправи 1–8)	Урок 1 (вправи 9-10)
2	Урок 2 (вправи 1–8)	Урок 2 (вправи 9–10)
3	Урок 3 (вправи 1–8)	Урок 3 (вправи 9–10)
4	Поточна контрольна робота 1	консультації
5	Урок 4 (вправи 1–8)	Урок 4 (вправи 9–10)
6	Урок 5 (вправи 1–8)	Урок 5 (вправи 9–10)
7	Урок 6 (вправи 1–8)	Урок 6 (вправи 9–10)
8	Поточна контрольна робота 2	консультації
9	Залікова контрольна робота	консультації

УРОК 1

Вправа 1. Перекладіть англійською лексичні одиниці:

1. гостра проблема; 2. поставити під сумнів; 3. правова держава; 4. правляча партія; 5. молодший член; 6. повноважний представник; 7. відкликати посла; 8. перемир'я; 9. прийняти резолюцію; 10. стійкий мир.

Вправа 2. Перекладіть українською лексичні одиниці:

1. clandestine meeting; 2. life expectancy; 3. rally; 4. peace process; 5. party affiliation; 6. animated discussion; 7. loaded question; 8. proliferation (spreading) of democracy; 9. party militants; 10. envoy.

Вправа 3. Запишіть символами та перекладіть англійською:

1. учасник конференції; 2. президент країни; 3. проблеми населення; 4. питання другорядної важливості; 5. головувати на засіданні; 6. необхідність скликати сесію; 7. важливі переговори; 8. делегувати представника від партії на збори; 9. зацікавленість народу; 10. обговорювати проблеми суспільства.

Вправа 4. Запишіть символами та перекладіть українською:

1. peace organizations; 2. party members have arrived at a crucial decision; 3. talks between the President and his US counterpart; 4. to bring about peace to the world; 5. to risk one's life to protect civilians; 6. the member states have passed a resolution on steps to curb poverty; 7. peacekeepers monitor and observe peace processes in post-conflict areas; 8. some leaders have periodically purged their political rivals; 9. to establish democracy and reform the country through peaceful and political means; 10. advanced country has a highly developed economy and advanced technological infrastructure.

Вправа 5. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть англійською:

1. Проведення виборів у розпал пандемії є складним завданням. У США майже 30 мільйонів американців вже скористалися своїм правом *достроково проголосувати* на президентських виборах. Таку кількість тих, хто проголосували, пояснюють *заходами безпеки* на фоні пандемії. *За попередніми підрахунками*, в 44-х американських штатах і Вашингтоні свої *голоси* на виборах *віддали* 29,6 мільйона американців (<https://www.radiosvoboda.org/>).

2. Американські виборці мали змогу голосувати поштою чи на *виборчих дільницях* *достроково*. Це на 21 % більше, ніж у 2016 році. З тих, хто *проголосували достроково*, близько 54 % *бюлетенів* були отримані від *прихильників* Демократичної партії, а 25 % – від *прихильників*

республіканців. Нинішній американський президент не раз критикував можливість дострокового голосування та голосування поштою. Він заявляв, що це можливість для *фальсифікації результатів виборів* (<https://www.radiosvoboda.org/>).

3. *Пандемія* коронавірусу завдала найбільшій *економіці світу* – США, потужного удару. Зросло безробіття, *прогнозують рецесію*, і це *зіпсувало позиції* чинного голови держави напередодні президентських виборів. За його словами, США переживають найгірший напад на країну. «Це гірше, ніж Перл-Харбор, гірше, ніж напад на Світовий торговий центр», – заявив президент. Наслідки пандемії ще більше *загострили конфронтацію* між США та Китаєм, яка й раніше тривала у вигляді *торгових війн* та конфліктів за вплив в Азії (<https://www.bbc.com/ukrainian/>).

4. *Міністерство оборони* США висловило готовність відповідно до закону про *президентський перехідний період* розпочати співпрацю з *передачі влади* адміністрації *новообраного президента*. Міністерство готове надавати послуги і підтримку після виборів професійно, *упорядковано* і ефективно, що відповідає *очікуванням громадськості* від міністерства і високим стандартам *національної безпеки*. Передача повноважень передбачена *протоколами* щодо передачі влади новій адміністрації, яка наразі формується президентом-демократом (<https://www.ukrinform.ua/>).

5. Росія і Китай є головними *стратегічними противниками*, які створюють *загрозу для національної безпеки* США і намагаються *підірвати єдність* західного світу. Про це заявив глава Пентагону. Він зазначив, що виклики національній безпеці США надходять і з інших напрямків, серед яких Північна Корея та Іран, а також екстремістські організації. На думку голови Пентагону, Китай і Росія швидко модернізують свої збройні сили і використовують *зростаючу міць* для того, щоб *ігнорувати міжнародне право*, *порушувати суверенітет* менших країн і змінювати баланс сили *в свою користь* (<https://www.ukrinform.ua/>).

Вправа 6. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть українською:

1. *Peacekeeping* has proven to be one of the most effective tools available to the UN to assist *host countries* navigate the difficult path from conflict to peace. Today's *multidimensional peacekeeping operations* are called upon not only to *maintain peace and security*, but also to *facilitate* political processes, protect *civilians*, assist in the *disarmament*, demobilization and *reintegration* of former *combatants*. It helps to support constitutional processes and the organization of elections, protect and *promote human rights* and assist in *restoring the rule of law* etc (<https://peacekeeping.un.org/en>).

2. The United States Congress is the *legislative branch* of the Federal Government. It is *bicameral*, comprising *the House of Representatives* and the

Senate. The House consists of 435 voting members, each of whom represents a *congressional district* and serves for a two-year term. House seats are *apportioned* among the states by population; in contrast, each state has two senators, regardless of population. There are a total of 100 senators who serve six-year terms (one third of the Senate stands for election every two years) (<https://en.wikipedia.org/>).

3. The Senate must give “*advice and consent*” to many important Presidential *appointments*, and the House must introduce any *bills* for the purpose of *raising revenue*. The *consent* of both chambers is required to *pass* any legislation, which then may only become law by being signed by the President; if the President *veto*es such legislation, however, both houses of Congress must then *re-pass the legislation*, but by a two-thirds majority of each chamber, in order to make such legislation law without the need for the President's signature (<https://en.wikipedia.org/>).

4. The *Secretary of State* is the *Chief Executive Officer* of the United States *Department of State*, the most senior of all federal executive departments. The Secretary of State is the third-highest *official* of the *executive branch* of the Federal Government of the United States, after the President and Vice President. The Secretary is a member of the President's Cabinet and the highest-ranking cabinet secretary in the *presidential line of succession* (<https://en.wikipedia.org/>).

5. The Secretary has many duties and responsibilities. The Secretary serves as the President's *chief adviser* on U.S. foreign policy and as such *negotiates*, and *terminates treaties*, personally participates in or directs U.S. representatives to international conferences, organizations, and agencies, *conducts negotiations* relating to U.S. *foreign affairs*, and is responsible for the administration and management of foreign *embassies and consulate offices* (<https://en.wikipedia.org/>).

Вправа 7. Перекладіть текст українською з аркуша:

Western embassies in Myanmar urged the military not to use violence as troops were reported on the streets of the largest city, Yangon. The internet was almost entirely shut down from 18:30 GMT (01:00 local time). A UN official accused the military of “declaring war” on the people. Tom Andrews, the UN special rapporteur on Myanmar (also known as Burma), said the generals were showing “signs of desperation” and would be held accountable. A statement signed by the EU, the US and the UK said: “We call on security forces to refrain from violence against demonstrators, who are protesting the overthrow of their legitimate government”. The coup in Myanmar removed the civilian government led by Aung San Suu Kyi. Her party won a resounding victory in November, but the military said the vote was fraudulent. Ms Suu Kyi is now under house arrest. Hundreds of activists and opposition leaders have also been detained (<https://www.bbc.com/news/world>).

Вправа 8. Перекладіть текст англійською з аркуша:

«Найбільш показовий випадок стримування за допомогою загрози покарання стався у перші кілька місяців вторгнення Росії на схід України. У вересні 2014 року підтримувані Росією сили були готові взяти під контроль Маріуполь, стратегічний порт і одне з останніх великих міст Донецької області під контролем уряду України. Сполучені Штати і ЄС ввели другу хвилю секторальних санкцій, попередивши про серйозні наслідки, якщо Росія продовжить ці дії. Росію попередили, що подальша російська ескалація призведе до серйозних фінансових санкцій, включаючи виключення Росії з міжнародної платіжної системи SWIFT. Маріуполь тоді не піддався повномасштабному штурму. Протягом року прагнення Росії створити утворення під назвою «Новоросія» на території України – згасло», – писав тоді Гулд-Девіс (<https://www.radiosvoboda.org/>).

Вправа 9. Розшифруйте та перекладіть абрєвіатури / акроніми.

Запам'ятайте:

IMF, NATO, EU, IRA, CIS, UNESCO, UNO, IOC, UNICEF, OSCE, USIA, OPEC, WHO, MOFA, SEATO, HO, PLO, NASA, ILO, WTO, GDP, IOJ, IBRD, FBI, CIA, GNP, MM, RNBO, PACE, SES, EMERCOM.

Вправа 10. Прочитайте географічні назви, утворіть похідні прикметники англійською. Запам'ятайте:

Afghanistan, Andorra, Argentina, Azerbaijan, Bahamas, Barbados, the Republic of Belarus, Belgium, Bosnia and Herzegovina, Cambodia, Chile, the Congo, Croatia, Cuba, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Ecuador, Egypt, Estonia, Ethiopia, Fiji, Finland, Georgia, Greece, Haiti, Honduras, Hungary, Iceland, Indonesia, Iran, Iraq, the Republic of Ireland, Israel, Jordan, Kazakhstan, Kuwait, Laos, Latvia, Lebanon, Liberia, Libya, Liechtenstein, Lithuania, Luxembourg, Macedonia, Maldives, Malta, Montenegro, Myanmar, Nepal, the Netherlands, Norway, Oman, Pakistan, Panama, Peru, the Philippines, Poland, Portugal, Qatar, Romania, the Russian Federation, Saudi Arabia, Senegal, the Seychelles, Singapore, Slovakia, Slovenia, Somalia, Sri Lanka, Sudan, Sweden, Switzerland, Syria, Tajikistan, Thailand, Trinidad and Tobago, (the) Ukraine, the United Arab Emirates (UAE), Uzbekistan, Vatican City (the Vatican), Venezuela, the Yemen.

УРОК 2

Вправа 1. Перекладіть англійською лексичні одиниці:

1. охорона посольства; 2. на зорі людства; 3. проект конституції; 4. трудове законодавство; 5. привести уряд до присяги; 6. надомне виробництво; 7. госпрозрахунок; 8. політичні розбіжності; 9. птахоферма; 10. повстанець.

Вправа 2. Перекладіть українською лексичні одиниці:

1. overwhelming approval; 2. software development; 3. infrastructure development grant; 4. to seek approval; 5. investment in agriculture; 6. to incite a mutiny; 7. policy of non-alignment; 8. world recession; 9. to form a government; 10. to enact a law.

Вправа 3. Запишіть символами та перекладіть англійською:

1. народна думка; 2. світовий форум; 3. вести переговори з урядом; 4. урядова делегація; 5. законодавство країни; 6. регіональні збори; 7. необхідність прийняти закон; 8. революційні думки; 9. промисловість країни; 10. реформувати сільське господарство.

Вправа 4. Запишіть символами та перекладіть українською:

1. To approve a decision; 2. economic interests; 3. to violate constitutional law; 4. death of the civilians; 5. to participate in the summit negotiations; 6. a political reform; 7. the latest developments; 8. arrive in the country; 9. receive a delegation; 10. to discuss environmental problems.

Вправа 5. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скороченням, перекладіть англійською:

1. *Гендерний* аспект у питаннях боротьби з *домашнім насильством* тільки *ускладнює* проблему, вважає директорка Центру міжнародного права з Польщі. Результати *загальноєвропейського опитування* показують, що масштаби насильства щодо жінок у Польщі ще до ратифікації нею *Стамбульської конвенції* були набагато менші, ніж у країнах, які вже *впроваджували* гендерний аспект у боротьбі з насильством. У *Стамбульській конвенції* не міститься будь-яких пропозицій, що стосуються *боротьби з соціальними дисфункціями* (<https://glavcom.ua/>).

2. Існує думка, що *Стамбульська конвенція посилила захист жертв насильства* у Польщі. Насправді ключові механізми щодо захисту слабких містилися в законах країни до ратифікації Конвенції Польщею 2015 року. Однак в міжнародному документі повністю втрачено також аспект *боротьби з порнографією і сексуалізацією образу жінок і дівчат*. Це призводить до того, що представлене в Конвенції *бачення боротьби*

з насильством не може бути *ефективним інструментом*, зазначає директорка (<https://glavcom.ua/>).

3. Зміни щодо гендерного питання відбулися завдяки тому, що держава вже багато років робить кроки щодо посилення захисту жертв злочинів. *Проект відповідного закону був поданий на розгляд Сейму Польщі. На сьогодні Конвенцію ратифікували 34 країни. Серед тих, хто не ратифікував, – Велика Британія, Чехія, Угорщина, Болгарія, Латвія, Литва, Ліхтенштейн, Словаччина й Україна. В липні 2020 року Міністр Юстиції закликав почати процес виходу Польщі з цієї угоди. Про можливість виходу зі Стамбульської конвенції заявляли і в Туреччині* (<https://glavcom.ua/>).

4. *Виконувачка обов'язків президентки Косова була змушена призначити нинішні позачергові вибори внаслідок рішення Конституційного суду Косова 21 грудня 2020 року. Це рішення, ухвалене за скаргою «Самовизначення», визнало неконституційним результат червневого 2020 року голосування в парламенті за призначення уряду прем'єр-міністра Авдуллаха Хоті. За нього проголосувала мінімально можлива більшість у 61 депутата з 120, але, як з'ясувалося, один із тих депутатів отримав мандат незаконно, оскільки був засуджений, але приховав це, коли балотувався до парламента* (<https://www.radiosvoboda.org/>).

5. Після того, як із початку січня в Україні зросли *ціни на побутовий газ*, що разом із іншими підвищеннями цін на комунальні послуги стало *викликати акції протесту* в багатьох містах України, у владі стали обмірковувати, як ці *тарифи знизити знову*. Відтак на нараді в офісі президента 13 січня було вирішено *відмовитися від ринкових цін і знову запровадити державне регулювання цін на газ, директивно знизивши їх більше ніж на 30 відсотків. Згідно з постановою уряду, ухваленою в середині січня, з 1 лютого і до кінця карантинних обмежень, але не довше ніж до 31 березня 2021 року, ціна на газ для побутових споживачів не повинна перевищувати 6 гривень 99 копійок за кубометр* (<https://www.radiosvoboda.org/>).

Вправа 6. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть українською:

Reykjavík is governed by the city council, directly elected by anyone aged over 18 and registered with domicile in the city. The council has 15 members that are elected for 4-year terms and selects people on the boards and each board controls a different field under the city council's authority. The most important board is the city board that has the executive rights along with the city mayor. The city mayor is the uppermost public official in the city and also the director of city operations. Other public officials then control different institution under his authority (<https://en.wikipedia.org/>).

1. Being Member of Parliament is not a full-time job in Switzerland, contrary to most other countries today. This means that members of parliament have to practise an ordinary profession to earn their living – thereby they are closer to everyday life of their *electorate*. The really remarkable thing about Switzerland's political system is *Direct Democracy*: the extraordinary amount of participation in the political process that is *granted* to ordinary citizens. It is not the mere existence of direct *democratic instruments* but rather the frequent use of them, not only as encouraged by Switzerland's Constitution, but as practised with enthusiasm by the citizens (<https://en.wikipedia.org/>).

2. *Eyewitnesses* spoke of *uniformed* men opening fire in the wealthy Lekki suburb of Lagos on Tuesday evening. Armed soldiers were seen *barricading the protest site* moments before the shooting. *Social media footage streamed live* from the scene shows protesters *tending to the wounded*. An *unnamed eyewitness* told BBC News: “At exactly 6.45pm [local time] the soldiers *pulled up...* and they started firing directly at we, the peaceful protesters. They were firing and they were *advancing* straight at us. It was chaos. Somebody got hit straight beside me and he died on the spot” (<https://www.bbc.com/news/world>).

3. Brazil plans to use a Chinese-made coronavirus *vaccine* as part of a national *immunisation programme*. *São Paulo* Governor said the federal government had agreed to buy 46 million *doses* of the vaccine CoronaVac. He said the immunisation programme could begin as soon as January 2021, making it one of the first such efforts in the world to fight the pandemic. Brazil has been one of the countries worst *affected* by coronavirus. It has had nearly 5.3 million *confirmed cases* – the third *highest tally* in the world after the US and India – and is second only to the US *in terms of deaths* (<https://www.bbc.com/news/world>).

4. Guinea has officially declared that it is dealing with an Ebola *epidemic* after the deaths of at least three people from the virus. Newly *developed vaccines* will be *acquired through* the World Health Organization (WHO), *officials* said. Between 2013 and 2016 more than 11,000 people died in the West Africa Ebola epidemic, which began in Guinea. In response to that epidemic, which mainly affected Guinea and its neighbours Liberia and Sierra Leone, several vaccines were *triallyed*, which have since been successfully used to *fight outbreaks* in the Democratic Republic of Congo (<https://www.bbc.com/news/world>).

Вправа 7. Перекладіть текст українською з аркуша:

Ebola jumps to humans from infected animals, such as chimpanzees, fruit bats and forest antelope. Bushmeat – non-domesticated forest animals hunted for human consumption – is thought to be the natural reservoir of the Ebola virus. It then spreads between humans by direct contact with infected blood,

bodily fluids or organs, or indirectly through contact with contaminated environments. The bodies of victims are particularly toxic. The incubation period can last from two days to three weeks. All those infected at the funeral of the nurse were over the age of 25, health officials say. Following a crisis meeting on Sunday, the health ministry said all cases had been isolated, contact tracing was ongoing and a treatment centre was to be set up in Goueké (<https://www.bbc.com/news/world>).

Вправа 8. Перекладіть текст англійською з аркуша:

Влада Китаю заборонила мовлення на території країни британського телеканалу BBC World News, Всесвітньої служби Бі-Бі-Сі англійською мовою. Рішення було ухвалене через тиждень після того, як британський медіарегулятор відкликав ліцензію на мовлення китайського державного телебачення на території Великої Британії. Але в заяві китайської влади йдеться про заборону на мовлення Бі-Бі-Сі не як про захід у відповідь, а як про реакцію на «серйозні порушення» з боку британського телеканалу, який звинуватили в підриві національних інтересів і національної єдності в Китаї. У відносинах між Лондоном і Пекіном останнім часом зростає напруженість, головним чином через події в Гонконгу. Британія засудила дії Китаю, спрямовані на обмеження автономії Гонконгу, і запропонувала можливість отримання громадянства значній кількості жителів цього міста, колишньої британської колонії (<https://www.radiosvoboda.org/a/news>).

Вправа 9. Прочитайте, перекладіть та запам'ятайте назви найвищих органів законодавчої влади різних країн світу. Парламенти яких країн світу представлені у переліку?

National Assembly, Parliament, Legislative Council, Majlis, Riksdag, Diet, Sansad, People's Assembly, Saeima, Verkhovna Rada, Nationalrat, Landtag, Knesset, Assembly of Union, Narodno sabranie, Duma, Bundesrat, Althing, Chamber of Deputies, Federal Council, Senate, Cortes Generales Congress, Sejm, Majilis, Eduskunta, Sabor, Riigikogu.

Вправа 10. Перекладіть українською мовою. Запам'ятайте.

Envoy, diplomat, Chairman of the Board, congressman, governor, party leader, observer, member of Parliament, official, treasurer, State Secretary, Vice President, minister, law-enforcement officer, people's deputy, legislator, justice, associate member, authorized representative, deputy chairman, tycoon, entrepreneur, industrialist, mogul, executive, Speaker, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary, representative, financier, political analyst, statesman, Prime Minister, intermediary, mediator, parliamentarian, consul, congresswoman, Chancellor, MP, Secretary General, politician.

УРОК 3

Вправа 1. Перекладіть англійською лексичні одиниці:

1. вести війну; 2. усвідомити ситуацію; 3. вільний союз; 4. культурна єдність; 5. відбудова національної економіки; 6. офіційне роз'єднання організацій; 7. роззброєння заколотників; 8. застій у відносинах; 9. приховане беззаконня; 10. забити до смерті.

Вправа 2. Перекладіть українською лексичні одиниці:

1. treaty of extradition; 2. to suffer a defeat; 3. faction struggle; 4. treaty of reconciliation; 5. to ensure a victory; 6. armed struggle; 7. to call for assistance; 8. to host the summit; 9. to provide protection; 10. to reduce international tension.

Вправа 3. Запишіть символами та перекладіть англійською:

1. Радіти закінченню війни; 2. проблеми в економічній сфері; 3. відновлювати мир у регіоні; 4. перспективи розвитку підприємства; 5. надії людства; 6. конференція з питань захисту довкілля завершилася; 7. об'єднати суспільство; 8. беззаконня у країні призвело до революції; 9. розпад СРСР; 10. період застою.

Вправа 4. Запишіть символами та перекладіть українською:

1. to restore the industry after the war; 2. economic stagnation; 3. a nuclear disarmament agreement will prepare the stage for the next phase; 4. struggle for the separation of spheres of influence; 5. to convene a congress to discuss the emergency situation; 6. to achieve political unity in the region; 7. to hold full-scale restoration works in the area; 8. the war claimed over 100 000 lives; 9. the party militants have strongly disapproved the proposed idea; 10. to achieve a convincing victory in the election.

Вправа 5. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прислухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть англійською:

1. Нідерланди і Данія мають кращі *пенсійні системи* у світі. У рейтинг потрапили 39 країн. У половині з них ситуація погіршилася через пандемію коронавірусу – відбулося *скорочення пенсійних внесків, знизилися доходи, а державний борг* виріс. Це неминуче відіб'ється на майбутніх пенсіях, деяким людям доведеться працювати довше, а інші повинні будуть задовольнятися нижчим рівнем життя при виході на пенсію. Аутсайдерами експерти назвали Аргентину, Таїланд та Туреччину. З *країн з розвиненою економікою* гіршою виявилася пенсійна система Японії, яка зайняла 32-ге місце (<https://glavcom.ua/news>).

2. Минулого року Нідерланди і Данія теж стали країнами з кращою пенсійною системою. Данську пенсійну систему називають найкращою

в світі: *виплати по досягненні 65 років* дозволяють данським пенсіонерам жити небідно навіть у тих випадках, якщо в молодшому віці людина мала низьку зарплату або з якихось причин не працювала взагалі. Пенсія складе приблизно 65-70 % від її *трудового доходу*. Бідність серед літніх людей у Данії – це дуже незвичне явище. Зазвичай це стосується лише тих, хто переїхав у цю країну в немолодому віці: вони можуть розраховувати тільки на частину *державної пенсії* (<https://www.radiosvoboda.org/>).

3. Голова Європейської ради Дональд Туск привітав Анджея Дуду з *перемогою на виборах* президента Польщі. Він подякував *чинному* польському лідеру Броніславу Коморовському за хороше і чесне президентство. За останніми даними *екзит-полу*, підготовленого дослідним центром Ipsos, за Дуду у другому турі президентських виборів 24 травня проголосували 52 % виборців. Чинного лідера Броніслава Коморовського підтримали 48 % поляків. *Явка, за попередніми даними*, становила 56,1 % (<https://ua.korrespondent.net/>).

4. Президент Венесуели Ніколас Мадуро звинуватив *керівництво* американського телеканалу CNN у спробі *дестабілізувати ситуацію* в країні і у *провокаціях* до проведення *державного перевороту*. Він зазначив, що керівництво каналу «спотворено малює політичне і соціальне життя Венесуели». Нагадаємо, президент Венесуели Ніколас Мадуро розкритикував венесуельську опозицію перед тисячами *прихильників проурядових політичних сил* Аргентини і звинуватив США у *підривній діяльності*, спрямованій проти латиноамериканських країн (<https://ua.korrespondent.net/>).

5. Греція почала будувати новий паркан на північно-східному кордоні з Туреччиною, щоб уникнути *напливу мігрантів*. Загальний бюджет проекту – 62,9 мільйона євро, його реалізацією займаються чотири будівельні компанії. Загальна довжина паркану складатиме 27 кілометрів, а для грецької армії буде побудовано вісім *спостережних пунктів*. Прем'єр-міністр відвідає Еврос у вихідні дні, щоб оглянути будівництво. У березні цього року на грецько-турецькому кордоні *спалахнули сутички* між *прикордонною поліцією і прохачами притулку*, після того, як турецький уряд заявив, що більше не буде *перешкоджати спробам* людей потрапити до Європи (<https://www.euointegration.com.ua/news>).

Вправа 6. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть українською:

1. The United States *courts of appeals* are the *intermediate appellate courts* of the United States *federal court system*. A court of appeals *decides appeals* from the *district courts* within its *federal judicial circuit*, and in some instances from other designated federal courts and administrative agencies. The

United States Courts of Appeals are considered among the most powerful and influential courts in the United States. Because of their ability to *set legal precedent* in regions that cover millions of people, the United States Courts of Appeals have strong policy influence on U.S. law (<https://en.wikipedia.org/>).

2. Moreover, because *the U.S. Supreme Court* chooses to *hear* fewer than 100 of the more than 10,000 *cases filed with* it annually, the United States Courts of Appeals *serve as the final arbiter on* most federal cases. Although the courts of appeals are frequently referred to as “*circuit courts*”, they should not be confused with the former United States circuit courts, which were active from 1789 to 1911, during the time when long-distance transportation was much less available, and which were primarily *first-level federal trial courts* that moved periodically from place to place in “circuits” in order to serve the *dispersed population* in towns and the smaller cities that existed then (<https://en.wikipedia.org/>).

3. In Sweden the Government rules the country but is *accountable to the Riksdag*. The Riksdag *appoints a Prime Minister*, who is given the task of *forming a Government*. The Prime Minister personally chooses the ministers who will *make up the Cabinet* and also decides which of the ministers are to be heads of the respective ministries. Together, the Prime Minister and the Cabinet ministers make up the Swedish Government. According to the Constitution, the Government is formally entitled to make governmental decisions, not the head of state. Normally, ministers represent the political party or *parties in power*. In many cases, they have a seat in the Riksdag which they keep during their period in the Cabinet (<https://en.wikipedia.org/>).

4. A Chinese soldier has been *handed back* by Indian authorities after he *strayed across a contested border* in the Himalayan region, army officials said. The soldier was *disoriented* and was provided medical assistance and oxygen, the army said in a statement. *Tensions* have been high between the two countries since a *deadly clash* in a *disputed area* in June. The latest incident comes after *multiple rounds of military-level talks* between the two sides to *defuse the situation*. Soldiers from both countries have periodically *skirmished* along the *poorly demarcated border* (<https://www.bbc.com/news/world>).

5. Solving climate change would be “the most amazing thing humanity has ever done”, says the billionaire founder of Microsoft. Mr Gates' focus is on how technology can help us make that journey. *Renewable sources* like wind and solar can help us *decarbonise electricity* but, as Mr Gates points out, that's less than 30% of *total emissions*. We are also going to have to decarbonise the other 70% of the world economy – *steel*, cement, transport systems, *fertiliser production* and much, much more. We simply don't have ways of doing that at the moment for many of these sectors. Zero is where we need to get to (<https://www.bbc.com/news/>).

Вправа 7. Перекладіть текст українською з аркуша:

Simply consuming less stuff – fewer flights, local food, less electricity and gas – won't solve the problem. Mr Gates argues political action is more important, demanding government do the right thing, and, using our voices as consumers, insisting the same of companies. “If you buy an electric car, a hamburger made of a meat substitute, an electric heat pump for your home you are helping increase the production of these products and therefore helping drive prices down.”

Mr Gates still enjoys the trappings of the billionaire lifestyle. He uses private jets, but insists that they are powered by biofuels – aviation fuels made from plant products. And he has joined a £3bn bidding war to buy one of the world's largest private jet services companies, a business called Signature Aviation.

Is that appropriate when you've just written a book telling the world how to avoid a climate disaster? “I don't think getting rid of flying would make sense,” he replies. He says the answer has to be “a type of aviation fuel that doesn't cost much extra and is zero emission and that's got to be biofuels or electric fuels or perhaps using green hydrogen to power the plane” (<https://www.bbc.com/news/>).

Вправа 8. Перекладіть текст англійською з аркуша:

Космічний телескоп Hubble допоміг виявити скупчення чорних дір в кулястому кластері в сузір'ї Жертовник (*Ara constellation*). Французькі науковці, які аналізували нові дані, шукали в них ознаки чорної діри середньої маси, але дійшли висновку, що насправді там існує безліч дрібніших чорних дір. Йдеться про кулястий кластер NGC 6397, розташований на відстані 7200 світлових років від Землі.

Кулясте скупчення зірок – це зірки, що пов'язані гравітацією і обертаються навколо єдиного центру по кулястій орбіті. Вони вважаються більш давніми, ніж інші зоряні скупчення, в яких орбіти зірок лежать в одній площині. Щоб знайти цей гравітаційний центр, астрономи проаналізували місцезрештування зірок у скупченні і їхню траєкторію.

«Ми знайшли дуже вагомий підтвердження невидимої маси в щільних центральних регіонах кластера», – каже Вітраль. Однак маса розподілялася не точково, як припускали вчені. Астрономи вважають, що насправді в центрі кластера може бути не одна чорна зірка середньої маси, а скупчення з кількох (<https://www.bbc.com/ukrainian/news>).

Вправа 9. Прочитайте власні назви. Запам'ятайте:

Kyiv, Vienna, Brussels, Antwerp, Zagreb, Nicosia, Prague, Brno, Copenhagen, Tallinn, Helsinki, Paris, Marseille, Toulouse, Nice, Munich, Cologne, Athens, Thessaloniki, Budapest, Dublin, Rome, Naples, Genoa, Riga,

Vilnius, Valletta, Amsterdam, the Hague, Warsaw, Lisbon, Bucharest, Ljubljana, Stockholm, Birmingham, Edinburgh, Oslo, Reykjavik, New Delhi, Cairo, Kabul, Algiers, Buenos Aires, Vaduz, Skopje, Mexico City, Sarajevo, Wellington, Ottawa, Beijing, Brazzaville, Tehran, Baghdad, Jakarta, Jerusalem, Tokyo, Pyongyang, Seoul, Ashgabat, Canberra, Tirana, Kuala Lumpur, Brasilia, Kathmandu, Asuncion, Riyadh, Lima.

Вправа 10. Перекладіть назви грошових одиниць. Валюти яких країн представлені у переліку? Запам'ятайте:

Гривня, долар, євро, манат, динар, песо, драм, флорин, рубль, афгані, лев, франк, марка, реал, ескудо, форинт, болівар, донг, фунт, крона, ларі, дирхам, шекель, рупія, теньге, вона, лей, тугрик, злотий, шилінг, ліра, песо, юань, ієна, цент, євроцент.

УРОК 4

Вправа 1. Перекладіть англійською лексичні одиниці:

1. принести заслужений престиж; 2. авторитет у міжнародних колах; 3. засудити до смерті; 4. військовополонений; 5. завдати повітряного удару; 6. оборотний капітал; 7. попередня перевірка; 8. заборонити ядерні випробування; 9. штаб-квартира партії; 10. загальний борг.

Вправа 2. Перекладіть українською лексичні одиниці:

1. to double turnover; 2. a splinter party; 3. a crusade; 4. casualties; 5. Papal residence; 6. to write off the debts of developing countries; 7. routine inspection; 8. to elect by the show of hands; 9. religious controversies; 10. average agricultural output.

Вправа 3. Запишіть символами та перекладіть англійською:

1. президентські вибори; 2. валовий обсяг виробництва; 3. інвестиційний клімат; 4. витрати підприємства; 5. сприяти зростанню прибутку; 6. напруженість у відносинах між країнами триває; 7. політичні суперечки між опонентами; 8. перевірка підприємств; 9. потреби суспільства; 10. жертви вибуху.

Вправа 4. Запишіть символами та перекладіть українською:

1. split decision; 2. summit agreements will boost countries' annual turnovers; 3. political separatism can bring about a revolution; 4. the people are demonstrating against atmospheric and underwater nuclear tests; 5. bitter controversies over unwarranted interference; 6. investing in blue-chip companies has better chances of giving handsome returns in long-run; 7. to assume considerable authority in international circles; 8. the country's GDP has risen by 0.8 percent; 9. this territory has been subject to controversies between the two countries for decades; 10. the UN representatives will exert strict control over the site.

Вправа 5. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть англійською:

1. Екстремісти з угруповання *«Ісламська держава»* (ІД), що захопили сирійське місто Пальміра, *розправилися* в ньому з 400 *мирними жителями*. Як повідомляє сирійське державне телебачення, в неділю, 24 травня, більшість убитих – жінки і діти. Бойовики *звинували* людей *«у зв'язках з сирійським урядом»*. Зі свого боку, *активісти*, що підтримують сирійську опозицію, повідомляють, що на вулицях міста лежать сотні *трунів* (<https://ua.korrespondent.net/>).

2. Ісламісти захопили Пальміру 20 травня, викликавши занепокоєння світової громадськості з приводу збереження пам'яток культурної спадщини в цьому стародавньому місті. Бойовики ІД торік захопили значні території на півночі і заході Іраку, а також частину території в Сирії. З тих пір сили міжнародної коаліції завдають авіаударів по їх позиціях, щоб зупинити наступ ісламістів. Раніше більше 500 мирних жителів і солдатів були вбиті бойовиками «Ісламської держави» в іракському місті Рамаді (<https://ua.korrespondent.net/>).

3. Берегова охорона Італії врятувала не менше 70 мігрантів з Афганістану та Іраку біля південно-східного узбережжя Італії, які намагалися потрапити на територію країни на *переповненому судні*. Серед врятованих дві жінки і четверо *неповнолітніх*, уточнює агентство. Мігрантів доставили у порт на південному сході країни. Цього тижня служба берегової охорони Італії врятувала більш як 900 нелегальних мігрантів, які намагалися потрапити на територію країни на трьох суднах (<https://ua.korrespondent.net/>).

4. Італія завершила спеціалізовану військово-морську місію з порятунку мігрантів у Середземному морі минулого року, однак саме на Італію нині припадає більша частина рятувальних операцій серед країн-членів Євросоюзу. Біженці з Північної Африки і країн Близького Сходу намагаються дістатися до Європи через Середземне море за допомогою контрабандистів, які організують нелегальні перевезення людей. У ході таких «трансферів» значна частина мігрантів гине, не досягнувши берега (<https://ua.korrespondent.net/>).

5. Бойовики Ісламської держави в статті пропагандистського журналу Dabiq заявили, що мають намір придбати ядерну зброю протягом року, пише The Independent. У статті йдеться про те, що терористична організація має статки в мільярди доларів і доступ до «корумпованих чиновників». Автором публікації зазначено британського фотографа Джона Кентлі, який перебуває в полоні у бойовиків протягом двох років. Бойовики також захопили сирійське місто Пальміра, в якому розміщені унікальні античні руїни. Торік вони захопили значні території на півночі і заході Іраку, а також частину території в Сирії. З тих пір сили міжнародної коаліції завдають авіаударів по їх позиціях, щоб зупинити наступ ісламістів (<https://ua.korrespondent.net/>).

Вправа 6. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть українською:

1. Norway is a constitutional monarchy with a parliamentary democratic *system of governance*. Democratic because the source of political power and *legitimacy according to the Constitution lies with the people*, in that all citizens are able to participate in the *Storting* (Norwegian national assembly), *county and municipal councils*. Both democratic governance and the monarchy were established in the Constitution of 1814. Parliamentarianism was *introduced* in

1884. Today, the King has little real political power, but fills an important symbolic function as the Head of State and official representative of Norwegian society(<https://en.wikipedia.org/>).

2. The *crime rate* in Egypt is low. While incidents of violence are rare, *purse-snatching, pick-pocketing and petty theft* does occur. Travelers are strongly *cautioned* not to leave *valuables* such as cash, jewelry, and electronic items *unsecured* in hotel rooms or *unattended* in public places. *Unescorted* women are *vulnerable to sexual harassment and verbal abuse*. The Embassy has received increasing reports over the last six months of foreigners being *sexually groped* in taxis and in public places. Travelers are cautioned to be aware of their *surroundings* and to be cautious going anywhere with a stranger alone (<https://www.osac.gov/>)

3. The French system of government is a *semi-presidential* system which *sets a high value on the separation of powers*, along with freedoms for citizens. The Constitution of 1958 sets most of the principles which govern the country out, with *amendments* being added periodically to keep it current and useful. Although the French Constitution does not specifically include a *Bill of Rights*, the “Declaration of the *Rights of Man and of the Citizen*,” written in 1789, is mentioned in the Constitution. *Multiple political parties* work together with the framework of the French system of government. They often form cooperative coalitions to accomplish things which they would be unable to do individually (<https://en.wikipedia.org/>).

4. 2020 has seen its fair share of *dramatic* demonstrations. Hundreds of thousands of people have protested against issues ranging from racism and corruption, to *disputed election results*. But 2020 has also been different from previous years for one obvious reason – the protests have been held at a time of a global pandemic. In many places, *large gatherings*, including protests, have been *banned* and people have been arrested, accused of *breaking lockdown rules* at demonstrations. Meanwhile, others have opted not to take part in protests because of fears they could catch or spread coronavirus (<https://www.bbc.com/news/world>).

5. Police in New York City have arrested a man after a *string of stabbings* on the city's subway that left two people dead and two injured. Rigoberto Lopez is *charged with two murders and two attempted murders* at stations in Manhattan and Queens. City police posted a photo of a knife. All of the victims are said to be homeless people. US media report the *suspect*, 21 and himself homeless, was arrested wearing blood-soaked clothes. “The four attacks on the train began on Friday morning. They were all *unprovoked attacks*”, *NYPD senior officer* Brian McGee was *quoted as saying* by the New York Post. “The victims had nothing, didn't *initiate* anything” (<https://www.bbc.com/news/world>).

Вправа 7. Перекладіть текст українською з аркуша:

A suspect is in custody after five people, including three infants, were stabbed overnight at a nursery in the New York City borough of Queens. Police were called to a home, which investigators say was operating as a nursery, at around 03:45 local time (07:45 GMT) on Friday morning.

Nine children were in the house at the time. The three injured children range in age from three days to 20 days old. The suspect was found unconscious in the basement with a wound on her wrist. The 52-year-old suspect, who has not been named by police, was revived after responding New York Police Department (NYPD) applied a tourniquet on her arm. Investigators believe her injuries to be self-inflicted.

NYPD Assistant Chief Juanita Holmes said two knives were found at the scene. A father was stabbed in the leg and a female employee suffered several stab wounds to the torso. All of those injured were taken to hospital in “critical but stable condition”, police said, and are expected to survive. According to investigators, the attacker is believed to be an employee at the nursery (<https://www.bbc.com/news/world>).

Вправа 8. Перекладіть текст англійською з аркуша:

Сенат США у суботу не набрав більшість у дві третини голосів, необхідну для засудження колишнього президента Дональда Трампа за підбурювання до штурму Капітолію 6 січня, і таким чином завершив процес розгляду його імпичменту. За засудження проголосували 57 сенаторів при необхідних 67. 43 республіканці проголосували проти. В історії США було чотири судові процеси щодо імпичменту президента, і цей став найкоротшим. Він тривав лише п'ять днів. Утім, саме цей процес створив важливий прецедент – імпичмент колишнього президента (<https://www.bbc.com/news/world>).

Це, за великим рахунком, є перемогою колишнього президента. Якщо він вирішить, він зможе повторно балотуватися у президенти в 2024 році. Підтримка його партії все ще залишається досить сильною. Поки невідомо, чи збирається сам Трамп повернутися у велику політику. Влада кількох штатів уже оголосила про судові позови проти колишнього президента, зокрема по звинуваченнях у податкових порушеннях і фінансовому шахрайстві в Нью-Йорку і спробах використання службового становища в Джорджії (<https://www.bbc.com/news/world>).

Вправа 9. Прочитайте та перекладіть українською одиниці релігійної тематики. Запам'ятайте:

Jesus Christ; the Mother of God; the Immaculate Conception; the Holy Trinity: God the Father, God the Son, God the Holy Spirit; the Virgin Mary; Old / New Testament; the Gospel of Matthew / Mark / Luke / John; the Bible;

Ten Commandments; Baptism of Ukraine; Martyr; crucifixion; the Holy Cross; Nativity Vigil; Psalms; Great Fast, Great Lent; Passover; Easter; Christmas; Old Believers; Holy Scriptures; grace; blessing; Last Judgment; Purgatory; sin; original sin; Promised Land; Noah's Ark; cassock; church; mosque; temple; synagogue; cathedral; the clergy, deacon, priest, bishop, archbishop, cardinal; the Pope; His Holiness; papal; pontiff; pontifical; preacher, minister, pastor; rabbi; imam, qadi, mufti, mullah.

***Вправа 10. Ознайомтеся з політкоректними одиницями.
Запам'ятайте:***

A differently-abled person, a person with disability (*not* afflicted with or suffering from); the person has ... (name of the disability), people with disability; person who is blind / person with vision impairment or low vision, visually impaired, the blind; uses a wheelchair / wheelchair user (*not* confined to a wheelchair or wheel-chair bound); has physical or mobility disability (*not* crippled); person who is deaf or hard of hearing, person with limited hearing, partially deaf; the Deaf; the Deaf community; non-verbal (when someone has no speech); person with intellectual disability (*not* retarded); person with a mental illness or psychiatric disability (*not* insane, psycho etc.); people who are not disabled (*instead of* normal); disability accessible parking / toilet (*not* disabled parking / toilet); person with epilepsy; a dwarf / a person with dwarfism or call by the name (*not* midget) (<https://www.acedisability.org.au/information-for-providers/language-disability.php>).

УРОК 5

Вправа 1. Перекладіть англійською лексичні одиниці:

1. основи наук; 2. греко-римська католицька церква; 3. православна церква; 4. уроджена слабкість; 5. нездатність керівництва партії до рішучих дій; 6. зрадити довіру інвесторів; 7. кредит довіри вичерпано; 8. початкова підготовка; 9. профспілка у державному секторі; 10. наука про управління.

Вправа 2. Перекладіть українською лексичні одиниці:

1. trade union threatens with a strike; 2. to live beyond one's income; 3. income tax; 4. to be in competitive relations; 5. strike in support of the students being on a hunger strike; 6. illegal strike; 7. forced delay; 8. program implementation is subject to delay; 9. freedom fighter; 10. to abridge freedom.

Вправа 3. Запишіть символами та перекладіть англійською:

1. прибутки та збитки підприємства; 2. перемогти конкурентів у чесній боротьбі; 3. профспілки у державному секторі погрожують страйком на невизначений термін; 4. опозиційна партія виступає на захист прав людини та свободи слова у цій країні; 5. довірчі відносини сприяють взаємній довірі між націями; 6. партії здійснюють ретельну підготовку до президентських виборів; 7. правоохоронні органи неспроможні забезпечити порядок у цьому житловому районі; 8. делегати зібралися обговорити сильні та слабкі сторони програми; 9. уряд прийняв резолюцію щодо запровадження допомоги на отримання освіти для обдарованих дітей; 10. головна релігія.

Вправа 4. Запишіть символами та перекладіть українською:

1. cut-throat competition among sellers to increase profits; 2. general strikes tend to involve entire communities; 3. the US Supreme Court has permitted a peaceful public assembly; 4. the state has been granting protection for individuals seeking political asylum; 5. to demand flight delay compensation for delayed or cancelled flights; 6. a wildcat strike was spontaneous and illegal and received zero support and approval from union leadership; 7. to earn an income; 8. to do careful preparation for construction; 9. state religion; 10. to start a post-graduate education course.

Вправа 5. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть англійською:

1. Економічна залежність країн, що розвиваються, у світовій економіці має свої конкретні форми прояву. По-перше, країни цієї групи безпосередньо залежать від реалізації своєї сировинної продукції на світових ринках, а отже, від попиту на ці товари з боку їх основних

споживачів. По-друге, в економіці більшості країн, що розвиваються, ключові позиції займає іноземний капітал (<https://buklib.net/>).

2. Процес відтворення у більшості країн, що розвиваються, відбувається переважно за рахунок зовнішніх фінансових джерел у формі *кредитів, позик, субсидій*. Дуже важливим його чинником є також імпорт іноземної техніки та технології, що природно спричиняє технологічну залежність країн, що розвиваються, від розвинених країн. Загальними рисами країн, що розвиваються, є бідність, *перенаселення*, безробіття, *заборгованість промислово розвиненим державам* (<https://buklib.net/>).

3. *Країни з перехідною економікою* – це угруповання держав, які перебувають у процесі реформування політичної та соціально-економічної структури, трансформації існуючих тут раніше *адміністративно-командних* економічних систем у ринкову економіку. Йдеться про країни так званого *другого світу*, тобто *сукупність* постсоціалістичних держав Центральної та Східної Європи і колишні радянські республіки (<http://www.info-library.com.ua/>).

4. До групи перехідних економік можна віднести й В'єтнам і Китай, але метою процесу реформування тут було визначено не відмову від соціалістичної системи, а її *вдосконалення* за допомогою ринку та *створення змішаної економіки* при збереженні влади за компартією. Ціна ринкових реформ є високою: у 1989 р. лише 4 % населення цих країн жили *за межею бідності*, у 1999 р. частка цих людей збільшилася у 10 разів і становила 40 % (<http://www.info-library.com.ua/>).

5. Covid-19, який у 2020 році змінив життя у людей по всьому світі, досі *залишається загадкою* для вчених. Вони не припиняють спроби передбачити *динаміку поширення інфекції*, відсоток *смертності* та жадану дату, коли *захворюваність* по усьому світі піде на спад. Зауважимо, що навесні з'являлося кілька різних математичних моделей щодо розповсюдження коронавірусної інфекції і смертності від неї. Водночас багато творців таких моделей згодом самі *визнавали* свої прогнози *хибними*: їхні моделі базувалися на *показниках*, які у випадку з Covid-19, новим і мало вивченим вірусом, були *необґрунтованими* (<https://glavcom.ua/>).

Вправа 6. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть українською:

1. A fierce battle over who should vote and how has sparked hundreds of *lawsuits* and *prompted* accusations of *voter suppression*. Images of the long queues of early voters were both celebrated as a sign of enthusiasm and criticized as evidence of a *creaking electoral system*. Queues, *restrictive voting laws* and limited access to *polling stations* all keep people from participating in the democratic process, says Andrea Hailey, the *CEO* of Vote.org, a *non-*

partisan non-profit that aims to use technology to help people *register to vote* (<https://www.bbc.com/news/world>).

2. Some of those *obstacles* have been *amplified by the pandemic*, which has led to a nationwide *shortage of poll workers* and fewer *in-person polling stations*. In response to the obvious risks in getting large numbers of people to polling stations this year, many states *eased up on voting restrictions*. This meant more Americans can *vote early*, in person or by mail, than ever before. But there are currently over 300 lawsuits in 44 states concerning how *absentee votes* are counted, who is allowed to vote early and how *mail-in ballots* are *collected* (<https://www.bbc.com/news/world>).

3. *Republican-run* states say *restrictions* are necessary to *clamp down on voter fraud*, while Democrats say these are attempts to keep people from *exercising their civic rights*. In Georgia, thousands of voters waited hours just to *cast their ballot* during early voting. Many *attribute* the long wait to voter enthusiasm, but other factors – like a limited number of *polls*, *understaffing* or *computer glitches* – have also been blamed (<https://www.bbc.com/news/world>).

4. Policies like requiring voters to *print out a form* can *dissuade* younger or poorer voters, who are less likely to own a printer, *from voting*. And long queues disproportionately affect *wage workers*, who don't *get paid time off* to vote. In Pennsylvania, the *state supreme court ruled* that ballots mailed in without a *secrecy envelope* hiding the identity of the voter would be *declared invalid* (<https://www.bbc.com/news/world>).

5. Court's decision, issued so shortly before the election, caused concern that significant numbers of "*naked ballots*" (*those without secrecy envelopes*) would be thrown away. Before coronavirus, many states required you to have your *mail-in ballot* signed by a *notary* or witnesses. Since the pandemic, many of those states have eased restrictions – but not all. Some still require at least one witness to *legitimise* a mail-in ballot (<https://www.bbc.com/news/world>).

Вправа 7. Перекладіть текст українською з аркуша:

The United Kingdom Internal Market Act 2020, which became law on 17 December 2020, will govern the trading relationship between the nations of the UK. But there has been strong opposition from the Scottish and Welsh governments. The internal market will have significant implications for the governments, parliaments, regulators, courts and businesses in all parts of the UK, and concerns have been raised about its implications for devolved policy making.

This paper sets out what the Act will mean and what steps the UK government needs to take to manage the UK internal market and ensure it works in the long-term.

These include:

- Establishing trust in the Office for the Internal Market, the new body responsible for overseeing the functioning of the UK internal market

- Clarifying how the market access principles, which are tended to prevent the emergence of trade barriers within the UK, will be enforced
 - Creating a joined-up approach to the UK internal market to manage regulatory divergence between the four nations
 - Facilitating parliamentary scrutiny arrangements for the UK internal market
 - Considering how the long-term implications for devolution will be assessed
- (<https://www.instituteforgovernment.org.uk/publications/internal-market-act>).

Вправа 8. Перекладіть текст англійською з аркуша:

Великий вибух запустив частки у всіх напрямках, які потім зібралися разом, утворюючи зірки, планети і галактики, які переміщуються по Всесвіту. Але чому, якщо простір і матерія розширюються у всіх напрямках, час рухається лише вперед? Цю ідею оскаржує досвідчений вчений-теоретик.

Його звали Джуліан Барбур. Він – фізик, який публікував свої дослідження в найпрестижніших наукових журналах і визнаний колегами людиною з глибокими, оригінальними і сміливими ідеями з фундаментальних питань розвитку Всесвіту. Деякий час він був гостьовим професором фізики в університеті Оксфорда, хоча завжди залишався незалежним дослідником поза академічним середовищем.

Барбур є автором нової книги «Точка Януса: нова теорія часу» (2020), в якій він пропонує двосторонній всесвіт з часом, який плине у двох напрямках. Він пророкує Всесвіту більш обнадійливе майбутнє, ніж холодна смерть, яку прогнозують деякі інші теорії. Водночас не всі теоретики підтримують ідеї Барбура.

У міфології Стародавнього Риму Янус був богом початку і кінця. Фігура Януса дуже добре ілюструє ідею Барбура про початок Всесвіту. Його припущення полягає в тому, що під час Великого вибуху час не починав свій плин лише в одному напрямку, а міг почати свій рух і в абсолютно протилежному напрямку. За словами Барбура, якби Янус існував під час Великого вибуху, він міг би побачити, як час почав рухатися у двох протилежних напрямках, які він міг би спостерігати одночасно двома своїми обличчями. Барбур використовує новий погляд на другий закон термодинаміки.

Цей закон говорить, що система завжди розвивається до більш хаотичного стану, але не навпаки. У фізиці цей феномен безладу називається ентропією. Чим більше часу минає, тим більшою стає його ентропія. Одночасно з розширенням Всесвіту та збільшенням ентропії тепло та енергія будуть розсіюватися, поки все не стане холодним та інертним.

Це те, що фахівці називають «тепловою смертю» або «Великим замерзанням».

Барбур, однак, ризикнув дати більш оптимістичний прогноз. Його бачення полягає в тому, що існуватиме дедалі більш різноманітний і динамічний Всесвіт, де не бракуватиме тепла та енергії для подальшого зростання в усіх напрямках часу та простору (<https://www.bbc.com/ukrainian/>).

Вправа 9. Перекладіть фразеологічні / ідіоматичні одиниці: а) описово; б) підбравши до них еквіваленти / аналоги українською. Поясніть їх етимологію. Запам'ятайте:

1) Pandora's box; 2) Bacchus has drowned more men than Neptune; 3) Caesar's wife must be above suspicion; 4) beat a dead horse; 5) render to Caesar the things that are Caesar's; 6) Uncle Sam; 7) to burn bridges; 8) something is rotten in the state of Denmark; 9) to cross the Rubicon; 10) Janus-faced; 11) the Trojan Horse; 12) the almighty dollar.

Вправа 10. Ознайомтеся з політкоректними одиницями. Запам'ятайте:

People of Color (POC); BIPOC (Black, Indigenous, People of Color); African American / Korean American etc. (or ask what term the person is comfortable with), Black (Black Lives Matter), Black American, Black Caribbean, Person of Color; biracial, multiracial, mixed (*not* Mulatto); Jew/Jewish person; Roma (*not* gypsy); race-related terms: Native American / First nations / indigenous people; Asian; White (or Caucasian if descended from the region between Europe or Asia); Mexican, Hispanic / Latino; Inuk / Inuit (*not* Eskimo).

A person of size / big-boned / full-figured (*not* fat); mature / longer-living / golden-ager / senior / third age (*not* old); midsentence (years from 40 to 65); homemaker (*not* housewife); low-income (*not* poor); chairperson (*instead of* chairman / chairwoman); single parent (*instead of* unmarried mother).

УРОК 6

Вправа 1. Перекладіть англійською лексичні одиниці:

1. передова країна; 2. некомерційне підприємство; 3. правова держава;
4. ПДВ (податок на додану вартість); 5. повноважний представник;
6. прибуток та збитки; 7. тристороння угода; 8. звільнити на поруки;
9. списати борги країн, що розвиваються; 10. визнати постанову незаконною.

Вправа 2. Перекладіть українською лексичні одиниці:

1. Great Powers; 2. urban area; 3. genuine democracy; 4. spiritual development;
5. hard-line view; 6. consulate general; 7. capital assets;
8. current output; 9. on-site inspection; 10. to overcome inability.

Вправа 3. Запишіть символами та перекладіть англійською:

1. кожного року тисячі біженців шукають політичного притулку в країнах Європи;
2. урядовці обговорюють надзвичайну ситуацію у регіоні;
3. падіння обсягів сільськогосподарського виробництва;
4. інвестиції в сільське господарство;
5. взаємовідносини країн, що розвиваються;
6. авторитет країни зріс у всьому світі;
7. скасувати економічні та політичні санкції;
8. реформувати екологічне законодавство;
9. уряд ухвалив надзвичайно важливі рішення;
10. скорочення ядерних озброєнь на 15 %.

Вправа 4. Запишіть символами та перекладіть українською:

1. to ratify a treaty on universal and comprehensive disarmament;
2. strong disapproval of probable separation of organizations;
3. unanimous approval of the political reform;
4. representatives of industrial circles have called for sweeping (comprehensive) industrial reforms;
5. ecological situation has deteriorated (degraded);
6. restore the economy after the war;
7. cut-throat (tough, fierce, knock-out) competition is going on;
8. environment protection conference has ended;
9. lawlessness in the country has caused (brought about / triggered) the revolution;
10. tension between the countries is growing (escalating)

Вправа 5. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом.

Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть англійською:

1. Представник міністерства закордонних справ Ірану заявив, що Тегеран відреагує, якщо через *військові дії в Нагірному Карабаху* снаряди знову потраплять на територію Ірану. Зазначається, що всього з початку *ескалації конфлікту* до *прикордонного* району Ірану потрапило понад 50 снарядів. Як повідомлялося, Азербайджан заявив про *звільнення* майже півсотні сіл у Карабаху. Президент Азербайджану заявив, що Азербайджан продовжить просування в Карабаху, поки вірменська сторона не буде *дотримуватися режиму припинення вогню* (<https://ua.interfax.com.ua/news/>).

2. Національне управління з авіації і дослідження космічного простору (NASA) опублікувало правила для космічної програми «Артеміда», в рамках якої планується освоєння Місяця. Всі мають прийти з миром. Секретність заборонена, всі об'єкти, що запускаються, необхідно ідентифікувати і реєструвати. Всі учасники повинні допомагати один одному в разі виникнення надзвичайних ситуацій. Космічні системи мають бути універсальними. Історичні місця повинні бути збережені, а будь-яке космічне сміття, що утворилося, потрібно належним чином утилізувати. Одні космічні апарати не повинні заважати роботі інших (<https://glavcom.ua/>).

3. Організація Об'єднаних Націй (ООН) у своєму новому звіті зазначає, що до 2030 року зміни клімату коштуватимуть світу близько 20 мільярдів доларів щорічно. За останні 50 років понад 11 000 стихійних лих були пов'язані з погодою, змінами клімату. Внаслідок чого 2 мільйони людей загинули, а економічний збиток склав 3,6 трлн доларів США. Середня кількість смертей, зареєстрованих для кожного лиха, знизилася на третину за цей період, кількість самих лих збільшилася у п'ять разів, а економічні втрати збільшилися у сім разів (<https://glavcom.ua/news/>).

4. Білий дім активно зондує ґрунт для проведення в 2021 році першого саміту лідерів Чотирьохстороннього діалогу з безпеки. Сполучені Штати разом із союзниками в Індо-Тихоокеанському регіоні активізували зусилля з формування альянсу для стримування Китаю. Японія після переговорів із президентом США закликала до якомога скорішого оформлення Чотирьохстороннього діалогу з безпеки, який може стати азійським аналогом НАТО (<https://ua.korrespondent.net/world/>).

5. Президент США 7 лютого заявив, що Вашингтон відмовляється від політики колишнього глави Білого дому щодо Китаю. «Нам не потрібно, щоб у нас був конфлікт, але буде сильна конкуренція. І я не робитиму це так, як мій попередник, і глава КНР це знає, тому що він теж посилав сигнали. Ми збираємося сконцентруватися на міжнародних правилах гри». Новий держсекретар США раніше називав відносини з Китаєм «найважливішими у світі». Китайська влада також заявляла про готовність співпрацювати з адміністрацією обраного президента (<https://ua.korrespondent.net/world/>).

Вправа 6. Знайдіть відповідники одиницям, виділеним курсивом. Прослухайте текст, запишіть перекладацьким скорописом, перекладіть українською:

1. Hundreds of *lawsuits* and accusations of voter suppression are not new in America – in fact, it has been a part of the nation since the very first elections, when only white, *land-owning* men over 21 were allowed to vote. After the Civil War, when African Americans were given the right to vote,

things like *poll taxes* and *literacy tests* were used to make it harder for them (<https://www.bbc.com/news/world>).

2. All that changed in 1965, when the *Voting Rights Act* was passed, *outlawing* many of those practices and requiring certain states, mostly in the South, to receive *federal preclearance* before changing elections laws. In 2013, the section of the act that *singled out* certain states for *federal oversight* was *overturned by the Supreme Court*, which made it easier for those states to *pass restrictive voting measures* (<https://www.bbc.com/news/world>).

3. President Trump remains deeply unpopular in Germany. A recent study found that Germany rates the US president particularly unfavourably. For her part, the German *chancellor* has never warmed to President Trump's style or his politics. She was *openly dismayed* by his *dismissive attitude* towards NATO, his *withdrawal* from the *Paris agreement on climate change*, and his *rejection* of the Iran nuclear agreement (<https://www.bbc.com/news/world>).

4. The lack of personal chemistry between the leaders has been in stark contrast to the relationship Mrs Merkel developed with Barack Obama. It's no secret in Berlin that the government has struggled to *replicate* the same level of co-operation with the Trump administration. But Mrs Merkel won't be dealing with the White House for much longer. Germany is looking ahead to its own significant election (<https://www.bbc.com/news/world>).

5. The *row* over what the next generation should be learning has exposed *tensions* between people from different political and social perspectives at the heart of the new *political settlement*. Some former *rebel groups* which once had ties with Bashir's regime welcomed the prime minister's decision to *halt the new curriculum*. For example, Sulieman Sandal, from the Justice and Equality Movement (Jem), whose children are living in Norway, backed Mr Hamdok and its leader Gibril Ibrahim, the recently appointed finance minister whose children are living in the UK and all studying *secular curriculums*, were then *accused of hypocrisy* (<https://www.bbc.com/news/world>).

Вправа 7. Перекладіть текст українською з аркуша:

Myanmar's military has warned anti-coup protesters across the country that they could face up to 20 years in prison if they obstruct the armed forces. Long sentences and fines will also apply to those found to incite "hatred or contempt" towards the coup leaders, the military said. The legal changes were announced as armoured vehicles appeared on the streets of several cities.

Hundreds of thousands of people have taken part in protests in recent days. The demonstrators are demanding the release from detention of their elected leaders, including Aung San Suu Kyi, and the restoration of democracy. The charges against her include possession of unlawful communication devices – walkie-talkies used by her security staff. Her party was elected in a resounding victory last November, but the military has alleged voter fraud without providing proof (<https://www.bbc.com/news/world>).

Вправа 8. Перекладіть текст англійською з аркуша:

В умовах карантину ми стали менше рухатися і більше проводити часу перед екранами гаджетів. Усе це погано позначається на здоров'ї наших очей. Але насамперед небезпечним є для дітей. Ось п'ять простих правил, які допоможуть зберегти зір.

Таке навантаження не проходить безслідно для наших очей. Серед найпоширеніших проблем з очима – свербіж, розмитість зору, втома очей та головний біль. Понад третина учасників одного опитування, проведеного благодійною організацією Fight for Sight, зазначили, що з початку пандемії в них погіршився зір.

Людам, в яких такі проблеми стають регулярними, фахівці радять відвідати офтальмолога. «Дуже важливо навчитися розслабляти м'язи очей», – зазначає Деніел Гардіман-Маккартні, клінічний радник Коледжу офтальмологів. Зробити це досить просто. Все, що треба, це кожні 20 хвилин дивитися протягом 20 секунд на предмет, який перебуває на відстані шести метрів. «Ця вправа захищає ваші очі від перенапруження» (<https://www.bbc.com/ukrainian/>).

Вправа 9. Перекладіть українською одиниці ритуальної тематики. Запам'ятайте:

Funeral; bathing and enshrouding the deceased; burial, cremation, sky burial, mummification; tomb; the corpse; a coffin; an urn, funerary/cinerary/burial urn; memorial service, funerary ceremony/rites, burial service; funeral procession; to mourn a deceased; to reach the afterlife, resurrection, reincarnation; requiem; mourn, mourners; recite the funeral prayer; offer prayers; scripture reading from the Bible; a sermon, homily; a eulogy, tribute to someone who recently died; commemorate; RIP (Rest in Peace); eternal memory; wake.

Вправа 10. Прочитайте імена найбільш впливових людей в історії. Чим вони відомі? Запам'ятайте:

Bohdan Khmelnytsky; Joan of Arc; Otto von Bismarck; Winston Churchill; Joseph Chamberlain; Mahatma Gandhi; Mother Teresa; Abraham Lincoln; Nelson Mandela; Margaret Thatcher; Cleopatra; Henry Kissinger; Aung San Suu Kyi; Peter the Great; Ivan the Terrible; Josip Broz Tito; Leon Trotsky; Cicero; Julius Caesar; Mustafa Kemal Atatürk; Nefertiti; Marie Curie.

ТЕКСТИ ДЛЯ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Перекладіть англійською:

1. В Україні представили стратегію розвитку освіти на 2021 рік. Про її принципи у вівторок, 9 лютого, розповів міністр освіти і науки. Презентація стратегії відбулася під час форуму Освіта України 2021: стратегічні цілі та пріоритетні напрямки, повідомляє Офіс президента. Глава МОН розповів про продовження реформи Нова українська школа. Він згадав про премії для учнів: найкращі учасники зовнішнього незалежного оцінювання отримуватимуть президентську стипендію – 10 тисяч гривень. Також найкращі учні отримають гранти Президента України для навчання за кордоном (<https://ua.korrespondent.net/ukraine/>).

2. Збільшено кількість шкіл, які мають підключення до Інтернету. «Головна мета державної політики в цій сфері – забезпечення доступної та якісної дошкільної освіти, яка є стартовою платформою для особистісного розвитку дитини та підготовки її до навчання в Новій українській школі», – зазначив міністр. У свою чергу перша леді розповіла про реформу шкільного харчування, яка реалізується під її патронатом. Також повідомляється, що вперше з бюджету профінансували закупівлю обладнання для спеціальних шкіл і навчально-реабілітаційних центрів. Крім того, в цьому році повинна бути затверджена Концепція державної програми відновлення та розвитку мережі гуртожитків (<https://ua.korrespondent.net/ukraine/>).

3. В рамках проекту SWIM вчені опублікували детальну карту ресурсів льоду в північній півкулі Марса, на якій позначені площі поширення водяного льоду в середніх широтах. У цьому місці планують розмістити марсіанську базу для постійного проживання людей. Вчені об'єднали набори даних, отриманих з декількох космічних апаратів НАСА, і обробили їх за єдиним, спеціально розробленим для цього проекту алгоритмом, що дозволило в кількісних показниках оцінити ймовірність утворення похованого льоду для різних районів на поверхні Марса. Лід є критично важливим ресурсом, який необхідний для багатьох аспектів функціонування марсіанської бази (<https://ua.korrespondent.net/tech/science/>).

4. Археологи в січні 2021 року знайшли старовинне намисто, що були заховане глибоко в ямі на Алясці. Намисто було зроблене з синього скла. За словами археологів, намисто багато років лежало біля входу в підземний будинок на північ від Полярного кола, в невеликій ямі. Експерти припускають, що знахідка могла бути першим предметом з Європи, який коли-небудь привезли на територію Північної Америки. Як розповіли

археологи, намисто було створене у Венеції і могло подолати відстань у більш ніж 10 000 миль у кишнях шукачів пригод – аборигенів, щоб дістатися до Берингової протоки. Пізніше це намисто переправили через океан на Аляску (<https://ua.korrespondent.net/tech/science/>).

5. Ділове видання Business Insider склало рейтинг найбільш передових держав світу, в яких інновації випереджають час. Експерти проаналізували науковий, економічний, соціальний потенціал, а також рівень життя в розвинених країнах. Завдяки цим показникам видання визначило п'ятірку світових лідерів інноваційних країн. Останнє місце отримали Сполучені Штати Америки завдяки величезним ринкам акцій, розробці новітнього програмного забезпечення Гейтсом і створенню Youtube (<https://www.obozrevatel.com/ukr/>).

6. Жителі Нідерландів люблять велосипеди, чим суттєво допомагають поліпшенню екології. Країна займає впевнене друге місце за важливі дослідження і розробки, які впливають на розвиток науки. І найголовніше: у Нідерландах налагоджений діалог між громадянами і урядом, який миттєво реагує на запити і потреби суспільства. Одна з найкращих систем університетської освіти дає можливість Швеції виявитися в рейтингу найбільш інноваційних країн світу. Крім того, країна стала впевненим лідером у розробці та експорті лікарських препаратів, якими користується весь світ (<https://www.obozrevatel.com/ukr/>).

7. Британські вчені відомі своєю швидкістю і якістю досліджень. Вчені з цієї країни за останній рік з'ясували, в які місяці народжуються найбільш здорові діти, придумали тест для оцінки швидкості старіння, створили матеріал для літаків, який сам відновлюється. Швейцарія займає упевнене перше місце завдяки важливій розробці в галузі фізики. У цій країні найбільше патентів на душу населення, а також багато інноваційних лабораторій, які допомагають вченим у різних галузях науки (<https://www.obozrevatel.com/ukr/>).

8. У статті, опублікованій у журналі Resources, Conservation and Recycling, дослідники пропонують проводити наради лише зі звуком і без відео, оскільки це суттєво зменшує вуглецевий та водний сліди. За їхніми підрахунками, лише за одну годину відеоконференцій або потокового відео викидається від 150 до 1000 г вуглекислого газу і витрачається до 12 л води.

Вони підрахували, що вимкнення камер під час зустрічей призведе до зменшення вуглецевого та водного сліду на 96 %. «Цифрові технології з нами надовго, і вони допомагають багатьом людям, особливо в такі часи», – розповів BBC Каве Мадані, професор екологічних наук з Єльського університету та один зі співавторів дослідження (<https://www.bbc.com/ukrainian/>).

9. Втрата нюху є одним із головних симптомів Covid-19. Але це також загальний симптом багатьох нейродегенеративних захворювань, як-

от розсіяний склероз, хвороба Паркінсона і хвороба Альцгеймера. Дослідження свідчать, що до 38 % хворих на розсіяний склероз і майже половина дорослих людей із діагнозом деменція мали ознаки втрати нюху за п'ять років до розвитку хвороби. При хворобі Паркінсона порушення запаху спостерігаються у 45-96 % пацієнтів. При цій хворобі патологія у нюховій ділянці мозку виникає задовго до того, як будуть вражені інші ділянки. Якби хворобу можна було виявити на самому початку, шанси уповільнити її розвиток були б значно вищими. Наразі кілька дослідників розробляють тести, в яких нюх використовують для діагностики нейродегенеративних захворювань (<https://www.bbc.com/ukrainian/>).

10. 9 березня за підозрою у викраденні та вбивстві жінки затримали офіцера поліції Вейна Казинса. Під час утримання під вартою він отримав кілька травм голови, однак за яких обставин поки відомо мало. У суботу активісти планували провести в парку Клепхем-Коммон, де Сару Еверард бачили востаннє, акцію, присвячену безпеці жінок у місті. Подібні заходи планували також в інших містах Британії. Однак, за словами організаторів, акція поки залишається під питанням через карантинні обмеження, що діють під час пандемії. «Зникнення Сари за таких жахливих обставин – найстрашніший кошмар для кожної родини, – заявила очільниця столичної поліції Крессіда Дік. – Гадаю, мешканцям Лондона важливо знати, що такі викрадення жінок на наших вулицях трапляються вкрай рідко» (<https://www.bbc.com/ukrainian/>).

Перекладіть українською:

1. Bitcoin uses more electricity annually than the whole of Argentina, analysis by Cambridge University suggests. “Mining” for the cryptocurrency is power-hungry, involving heavy computer calculations to verify transactions. Cambridge researchers say it consumes around 121.36 terawatt-hours (TWh) a year – and is unlikely to fall unless the value of the currency slumps. Critics say electric-car firm Tesla's decision to invest heavily in Bitcoin undermines its environmental image. The currency's value hit a record \$48,000 (£34,820) this week following Tesla's announcement that it had bought about \$1.5bn bitcoin and planned to accept it as payment in future (<https://www.bbc.com/news/world>).

2. The World Health Organization recommends using the vaccine developed by the University of Oxford and AstraZeneca even in countries tackling new variants of coronavirus. Some new forms of the virus appear to make vaccines less effective. The WHO also says the vaccine can be used in people aged over 65, which some countries have advised against. Spacing out the two doses, as is happening in the UK, makes the vaccine more effective. The Oxford vaccine is seen as the “vaccine for the world” as it is cheap, can be mass produced and is stored in a standard fridge. However, there is controversy whether it should be used in the elderly and how far apart the doses should be given, due to a lack of data (<https://www.bbc.com/news/world>).

3. Before their first meetings with President Trump, world leaders were curious about which Trump would turn up at the negotiating table. As Jean-Claude Juncker, former president of the European Commission, said to his chief of staff Martin Selmayr: “In politics you have to dance with the girls in the ballroom and he is now in the ballroom, so let's work it out.” Our goal for this series Trump Takes on the World was to get a behind-the-scenes view of Donald Trump's diplomacy, as told by those who were in the room at the critical moments (<https://www.bbc.com/news/world>).

4. Ms Hathloul became a symbol of the suppression of dissent in Saudi Arabia following her detention in May 2018 along with about a dozen other female activists who had also campaigned for women to be allowed to drive. Her family said she was initially held incommunicado for three months, and that she was subjected to electric shocks, whippings, and sexual harassment. They also alleged that she was offered freedom if she agreed to say she was not tortured (<https://www.bbc.com/news/world>).

5. The Saudi government denied the allegations of torture, which Ms Hathloul's family said were recently dismissed by an appeals court. Officials also insisted that she was not detained because of her activism, but rather her contacts with foreign diplomats, media and other organisations. Loujain Al-Hathloul has become the face of dissent in the kingdom – a symbol of Saudi Arabia's crackdown on any form of protest. More than any other female activist languishing in prison, her case has gained global prominence. Her outspoken family and a persistent campaign by human rights groups have kept the spotlight on her. That's thrown a long dark shadow on the kingdom's efforts to publicise its new economic and social reforms (<https://www.bbc.com/news/world>).

6. Saudi officials say they aren't bowing to outside pressure. But it's also clear they want this issue off the agenda now that there's a new team in the White House emphasising human rights. This week also saw the announcement of reforms to the Saudi legal system. But there are other issues in this file, including the even longer shadow of the murdered Saudi journalist Jamal Khashoggi. Saudi officials insist their strategic importance in the region will outweigh all other issues (<https://www.bbc.com/news/world>).

7. Sudan, once the largest and one of the most geographically diverse states in Africa, split into two countries in July 2011 after the people of the south voted for independence. The government of Sudan gave its blessing to an independent South Sudan, where the mainly Christian and Animist people had for decades been struggling against rule by the Arab Muslim north. However, various outstanding issues – especially the question of shared oil revenues and border demarcation – have continued to create tensions between the two successor states. Sudan has long been beset by conflict (<https://www.bbc.com/news/world>).

8. Two rounds of north-south civil war cost the lives of 1.5 million people, and a continuing conflict in the western region of Darfur has driven two million people from their homes and killed more than 200,000. Sudanese broadcasting is highly restricted and state TV and radio reflect government policy. The private press carries opposition views, but the state uses its powers to influence what is published. More than a quarter of Sudanese citizens are online, but access can be prohibitively expensive. Activists have faced arrest for their social media activities (<https://www.bbc.com/news/world>).

9. Several hundred people gathered on Clapham Common on Saturday evening to pay tribute to the murdered 33-year-old – whose death has prompted a public debate over women's safety – despite Covid restrictions. The official vigil had been called off earlier in the day after organisers said the force had failed to “constructively engage” on how it could be held in a Covid-secure way. Organisers Reclaim These Streets had urged mourners to light candles and shine other lights on their doorsteps at 21:30 GMT – to coincide with the time Ms Everard was last seen on 3 March. One video posted online from the vigil at Clapham Common showed officers removing women who were standing by the bandstand. Cries of “shame on you” and “let them go” could be heard from onlookers. The video showed them being put in a police van and driven away. Jamie Klingler, from Reclaim These Streets, which had been organising the official vigil, said the event would have been “a lot safer” if it had been held officially, adding the group had 50 stewards who were “trained and ready to go”. Police said four arrests were made at the vigil to “protect people's safety” (<https://www.bbc.com/news/world>).

10. Washington had tried to reach Pyongyang in several different ways to prevent tensions escalating, officials said. The US and North Korea remain at loggerheads over North Korea's nuclear and ballistic missile programmes. Three meetings between Mr Biden's predecessor and North Korea's Kim Jong-un achieved little. The talks failed to persuade North Korea to give up nuclear weapons – a key demand of the US and other Western powers. North Korean state media has yet to acknowledge that Joe Biden is now the American president. US attempts to communicate with Pyongyang have included the “New York Channel” – through the North Korean mission at the United Nations. A US official told Reuters news agency there had been “multiple attempts” to engage with North Korea, but no meaningful contact for more than 12 months, which includes much of Donald Trump's final year as president (<https://www.bbc.com/news/world>).

ЗРАЗКИ КОНТРОЛЬНОЇ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО СКОРОПISУ

I Диктант-переклад

1. політичні розбіжності; 2. привести уряд до присяги; 3. повстанець; 4. застій у відносинах; 5. вести війну; 6. приховане беззаконня; 7. відбудова національної економіки; 8. вільний союз; 9. проект конституції; 10. надомне виробництво.

II Записати символами та перекласти

1. населення земної кулі; 2. реформувати сільське господарство; 3. народна думка; 4. недоліки в економічній сфері; 5. перспективи розвитку підприємства; 6. об'єднати суспільство; 7. розшарування; 8. радіти закінченню війни; 9. вести переговори з урядом; 10. мирні організації.

III Вертикальний запис та переклад тексту

У центрі столиці США тим часом продовжують діяти посилені заходи безпеки. Представники кількох радикальних груп також обіцяли, що цього дня до Вашингтона приїдуть тисячі їхніх однодумців. Територія навколо Капітолія оточена триметровим парканом і охороняється підрозділами Національної гвардії. Палата представників повідомила, що через загрозу нових заворушень припинить свою роботу на один день, тоді як члени Сенату США кажуть, що робити цього не планують. У четвер вони мають намір зібратися на планове засідання. Американські правоохоронці тим часом запевняють, що готові до будь-якого розвитку подій. Попередній штурм Капітолія стався на початку січня – тоді численні прихильники Дональда Трампа прорвалися до будівлі Конгресу. В результаті подій того дня загинули п'ятеро людей (<https://www.bbc.com/ukrainian/news>).

I Диктант-переклад

1. кількість загиблих; 2. зменшити суму боргу; 3. взаємна довіра; 4. виживати в умовах конкуренції; 5. виступати на захист політичних свобод; 6. зброя масового знищення; 7. місцеве довкілля; 8. злочин проти людства; 9. уряд лівого крила; 10. правова держава.

II Записати символами та перекласти

1. слабкість уряду; 2. питання життя і смерті; 3. допомагати у боротьбі з тероризмом; 4. влада не підтримує народні настрої; 5. престиж країни впав; 6. інвестиції в економіку країни знизилися; 7. надії людства; 8. сприяти зростанню прибутку; 9. політичні суперечки тривають; 10. потреби армії.

III Вертикальний запис та переклад тексту

Пандемія Covid-19 призвела до масштабного обмеження демократичних прав і свобод, а також посилила тенденції до нетерпимості і цензури думок.

Ситуація із демократією, яка, за висловом Вінстона Черчілля, є найгіршою формою правління, за винятком усіх інших, погіршилася у 116 з 167 досліджуваних держав. Тобто у 70 % країн світу. Загальні показники 2020 року є гіршими за показники попереднього, докоронавірусного року, і значно гіршими за ті, що були у 2006 році, коли Economist почав укладати Індекс демократії. Причинами цього значною мірою стали кроки, до яких вдалися уряди більшості країн, аби зупинити поширення коронавірусу. Зокрема, так сталося через жорсткі обмеження громадянських свобод мільйонів людей впродовж тривалого часу (<https://www.bbc.com/ukrainian/>).

I Диктант-переклад

1. Звільняти на поруки; 2. інвестиції у приватні фермерські господарства; 3. країна, що розвивається; 4. низька продуктивність; 5. обрати одноголосно; 6. підтасування результатів голосування; 7. програма відновлення; 8. державний переворот; 9. зовнішня політика; 10. Надзвичайний і Повноважний посол.

II Записати символами та перекласти

1. економічні інтереси країни; 2. учасники зустрічі ухвалили надзвичайно важливі рішення; 3. обговорювати проблеми суспільства; 4. залучати миролюбні організації; 5. керувати підприємством; 6. інвестиції в економіку країни знизилися; 7. надії людства; 8. сприяти зростанню прибутку; 9. політичні суперечки тривають; 10. потреби армії.

III Вертикальний запис та переклад тексту

Зростання захворюваності фіксують в п'яти західних регіонах – Івано-Франківській, Закарпатській, Чернівецькій, Вінницькій та Тернопільській областях. Високі показники там перекривають спад в решті 20 областей, кажуть у Київській школі економіки. Найгірша ситуація – в Івано-Франківській області. За останню добу кількість хворих у регіоні збільшилась майже на 30 %, за місяць – вчетверо. Пацієнтів вже розвозять по інших областях. Медики Франківщини б'ють на сполох, винуватять свята і туристів, а також критикують центральну владу за пізні рішення про карантин. «Уряд мав би запровадити локдаун не після Нового року, а до Нового року», – каже головний лікар міської лікарні Франківська (<https://www.bbc.com/ukrainian/>).

ЗРАЗКИ КОНТРОЛЬНОЇ ДЛЯ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ

I Послідовний переклад: запишіть вертикально, перекладіть

У Туреччині суд засудив до довічних термінів п'ятьох обвинувачених у вбивстві посла Андрія Карлова. Дипломата застрелили 19 грудня 2016 року під час відкриття фотовиставки в Центрі сучасного мистецтва в Анкарі. Безпосередньо в дипломата стріляв 22-річний турецький поліцейський Мевлют Мерт Алтинташ. У середині грудня 2017 року прокуратура Анкари висунула обвинувачення в причетності до підготовки вбивства Карлова колишньому співробітнику турецької поліції Рамазану Юджелю. Удова дипломата в інтерв'ю Бі-Бі-Сі заявляла, що її чоловік отримував погрози щонайменше за чотири місяці до нападу, але йому не була надана додаткова охорона. Вона не вважає, що слідство знайшло справжніх організаторів злочину (<https://glavcom.ua/world/observe/pyatero-obvinuvachenih-u-vbivstvi-posla-rf-u-turechchini-otrimali-dovichni-termini-741413.html>).

II Перекладіть з аркуша

About 200 people were caught in a four-street area in Sanchaung district which the police sealed off. At least 40 people were arrested and taken away but others managed to escape as police numbers dwindled overnight, a local resident told BBC News. More demonstrations are being staged in Myanmar's biggest city on Tuesday. Mass protests have been seen across the south-east Asian nation since the military seized power on 1 February in a coup. At least 54 people have died in the protests, which are calling for an end to military rule and the release of the country's elected government leaders – including Aung San Suu Kyi – who were overthrown and detained in the coup. According to United Nations (UN) chief Antonio Guterres, many of those trapped on Monday had been women who were marching in support of International Women's Day (<https://www.bbc.com/news/world>).

I Послідовний переклад: запишіть вертикально, перекладіть

Тисячі людей у неділю знову провели масштабну акцію протесту в центрі міста Кутаїсі з вимогою до уряду Грузії розірвати контракт з інвестором на будівництво цього каскаду ГЕС на річці Ріоні. Це сталося, незважаючи на компромісні ініціативи влади, покликані забезпечити реалізацію цього стратегічно важливого об'єкта з дотриманням усіх стандартів безпеки. Учасники акції заявляють, що не зупинять свій

протест, оскільки на території, яку планується затопити під будівництво ГЕС, знаходяться житлові будинки, ліси, ріллі і кладовище. Місцеві жителі побоюються, що будівництво ГЕС змінить мікроклімат, активізує сейсмічні процеси і, зрештою, призведе до екологічної катастрофи. За словами протестувальників, якщо їхні вимоги не буде виконано і міністр економіки не піде у відставку, хвиля протесту переміститься в Тбілісі, де вони зажадають відставки не тільки Турнаві, але і всього уряду, зокрема прем'єр-міністра (<https://ua.interfax.com.ua/>).

II Перекладіть з аркуша

At least 14 protesters have been killed in clashes in Myanmar's main city Yangon as politicians ousted by the military coup called for “revolution”. Security forces opened fire in the Yangon area of Hlaing Tharyar as protesters used sticks and knives. The junta declared martial law in the area after Chinese businesses were attacked. Protesters believe China is giving support to the Burmese military. Myanmar has been gripped by protests since the military coup on 1 February. Military rulers have detained Aung San Suu Kyi, the country's civilian leader and head of the National League for Democracy (NLD) party. The NLD won a landslide in last year's election but the military alleged there had been widespread fraud. Some of the ousted MPs have refused to accept last month's coup and have gone into hiding (<https://www.bbc.com/news/world>).

I Послідовний переклад: запишіть вертикально, перекладіть

У правлячій партії Грузії «Грузинська мрія» обіцяють продовжити за посередництва Євросоюзу діалог з опозицією, яка відмовляється входити до парламенту, після візиту глави грузинського уряду Іраклія Гарібашвілі до Брюсселя, який відбудеться 15-17 березня. Як заявив у неділю журналістам голова «Грузинської мрії» Іраклій Кобахідзе, завершилися триденні зустрічі представників влади і опозиції з призначеним головою Європейської ради Шарлем Мішелем, посередником у діалозі політичних сил в Грузії шведським дипломатом Крістіаном Даніельсоном. Раніше в п'ятницю на зустрічі з президентом Грузії Саломе Зурабішвілі Даніельсон заявив, що Грузія завжди представляла собою приклад демократичності і стабільності в регіоні і ця ситуація не повинна змінитися (<https://ua.interfax.com.ua/>).

II Перекладіть з аркуша

Police in the Netherlands have used water cannon to clear anti-government demonstrators from a park in The Hague. Some 2,000 demonstrators rallied in the centre of the city to protest against Covid-19 restrictions and other government policies. Mounted officers as well as riot police with batons and dogs moved in

after some of the protesters refused to leave at the end of the demonstration. The protests come a day before voting begins in a general election. The vote is taking place over three days to avoid congestion that would risk spreading coronavirus at polling stations. The authorities had set a limit of 200 people for the protest at the Malieveld area near the city's central station and not far the Dutch parliament, but police said that number had been exceeded. Train services to the city were halted for a while to prevent more people from joining the demonstration. Police have arrested several people (<https://www.bbc.com/news/world>).

I Послідовний переклад: запишіть вертикально, перекладіть

Чергового сплеску поширення COVID-19 можна очікувати восени 2021 року, заявив керівник британського Національного управління зі статистики (ONS) Іен Даймонд. «У мене немає сумнівів, що восени ми побачимо нову хвилю інфекції», – сказав він в ефірі ВВС. При цьому Даймонд зазначив, що для прогнозування наслідків чергової хвилі потрібно зрозуміти, наскільки ефективно вакцини захистять населення від COVID-19. «Ми повинні визнати, що йдеться про вірус, який нікуди не піде», – додав він. Велика Британія останнім часом проводить масштабну кампанію з вакцинації населення від COVID-19. За темпами вона випереджає Євросоюз (<https://ua.interfax.com.ua/>).

II Перекладіть з аркуша

The incident involving the boy in Ghaziabad, named as Asif, reportedly took place last Thursday and was later posted online by one of the suspects, police said. It showed the teenager being struck in the head, forced to the ground and then repeatedly kicked, including in the groin. Asif's father – not named in the report – told The Indian Express that his son “was in the area when he felt thirsty... he saw a tap at the temple and began drinking”. However, managers of the Hindu temple in Ghaziabad have questioned whether the incident was a dispute over water, stating that there was a tap outside and that Asif should not have entered the temple grounds. Ghaziabad police Supt Kalanidhi Naithani said the main suspect was arrested shortly after the incident was first reported, and that “strict action” would be taken. The reaction on social media was swift – and angry (<https://www.bbc.com/news/world>).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бібліотека BukLib.net. URL: <https://buklib.net/>.
2. Безкоштовна бібліотека підручників. URL: <http://www.info-library.com.ua/>.
3. Главком. URL: <https://glavcom.ua/news.html>.
4. Європейська правда. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/>.
5. Інтерфакс-Україна. URL: <https://interfax.com.ua/>.
6. Кореспондент.net. URL: <https://ua.korrespondent.net>.
7. Радіо-Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/>.
8. Ребрій О. В. Основи перекладацького скоропису : навчальний посібник / За ред. Л. М. Черноватого і В. І. Карабана. Вінниця: Нова Книга, 2006. 152 с.
9. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/>.
10. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/world>.
11. BBC News. Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news>.
12. Institute for Government. URL: <https://www.instituteforgovernment.org.uk/publications/internal-market-act>.
13. Obozrevatel. URL: <https://www.obozrevatel.com/ukr/>.
14. Osac.gov. URL: <https://www.osac.gov/>.
15. The Language of Disability. URL: <https://www.acedisability.org.au/information-for-providers/language-disability.php>.
16. United Nations Peacekeeping. URL: <https://peacekeeping.un.org/en>.
17. Wikipedia, the free encyclopedia. URL: <https://en.wikipedia.org/>.